

Панасюк В. М.,
д.е.н, професор, професор кафедри обліку і оподаткування
Західноукраїнський національний університет

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ДРАЙВЕР ЗМІН У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Цифровізація стрімко змінює вектори руху бухгалтерського обліку, стаючи потужним двигуном інновацій та ефективності. Вона докорінно трансформує традиційні підходи до ведення обліку, автоматизуючи рутинні завдання, зменшуючи людські помилки та прискорюючи процеси обробки інформації.

Завдяки цифровим технологіям бухгалтери отримують доступ до більш точних і своєчасних даних, що дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення та підвищувати прозорість фінансової діяльності. У цьому новому середовищі зростає попит на спеціалістів, які вміють поєднувати глибокі знання бухгалтерського обліку з високими технічними навичками, щоб максимально використати можливості цифровізації.

Цифровізація бухгалтерського обліку – це процес інтеграції сучасних цифрових технологій в обліковий процес та використання удосконалених методів і аналітичних інструментів для покращення якості збору, узагальнення, систематизації, аналізу великих обсягів даних, їх обробки і контролю, а також створення єдиної інформаційної системи для потреб управління компанією [1, с. 177].

Цифровізація бухгалтерського обліку передбачає перехід від аналогових процесів до цифрових, включаючи впровадження електронного обліку, зберігання даних у хмарних сервісах, застосування електронних документів та інших цифрових рішень. Загалом використання цифрових технологій може

містити як електронні, так і інші системи для автоматизації інформації, що обробляється [2, с. 97].

Цифрові технології в бухгалтерському обліку охоплюють такі напрями: електронний документообіг, електронний підпис, великі дані та аналітика, оптичне розпізнавання, блокчейн, цифрові двійники, смарт-простір та автоматизація бізнес-процесів. Цифровізація змінила підхід до обробки інформації, оскільки паперові носії швидко втрачають свою актуальність, а електронний формат стає основним способом представлення даних [1, с. 177].

Метою цифровізації є підвищення ефективності, точності та швидкості процесів через інтеграцію сучасних технологій, автоматизацію завдань і оптимізацію ресурсів.

Цифровий бухгалтерський облік підтримується програмними продуктами, такими як «BAS Бухгалтерія» та іншими подібними програмами. Інтеграція «BAS Бухгалтерія» з CRM (управління відносинами з клієнтами) відкриває нові можливості в управлінні та бухгалтерії. Практичне використання цих інструментів спрощує процеси ведення бухгалтерського та податкового обліку завдяки автоматизації деяких завдань, таких як формування документообігу, бухгалтерських проводок, звітних форм і реєстрів.

Найчастіше в бухгалтерському обліку використовуються такі цифрові технології:

- облікова система (ERP): застосовується для ведення бухгалтерських записів та формування облікових реєстрів, збираючи та структуруючи інформацію про господарську діяльність компанії, ERP-системи, такі як SAP, Oracle, 1C, QuickBooks;
- електронні довідково-інформаційні системи: інструменти для доступу до необхідної інформації;
- система Host-to-Host: єдине середовище для поєднання банківських систем та систем клієнта для надання банківських сервісів;

- системи управління базами даних: комплекси програмних і мовних засобів для створення, ведення та спільного використання баз даних багатьма користувачами;
- система подання звітності електронними каналами зв'язку: використовується для подання документів у контролюючі органи;
- послуги електронного обміну документами: інструменти для обміну документами між учасниками бізнесу;
- OLAP-система: система аналітичної обробки даних для підготовки звітів, побудови прогностичних сценаріїв та виконання статистичних розрахунків на базі великих і складних інформаційних масивів;
- аналітичні інструменти: бізнес-аналітика і звітність, включаючи BI-системи, такі як Tableau і Power BI [1, с. 178].

Основні переваги цифрової трансформації бухгалтерського обліку та аудиту включають:

- ефективність – автоматизація рутинних процесів зменшує час на обробку даних і підготовку звітності, підвищуючи продуктивність;
- точність – цифрові системи мінімізують помилки, забезпечуючи більш надійний облік і звітність;
- доступність – онлайн-доступ до систем дозволяє працювати з будь-якого місця та полегшує обмін даними;
- аналітика – розширені можливості аналізу даних і генерації звітів сприяють ухваленню обґрунтованих рішень;
- зниження витрат – автоматизація зменшує витрати на бухгалтерські послуги та аудит, звільняючи ресурси для важливіших завдань [3].

Вважається, що серед багатьох цифрових інновацій штучний інтелект має значний вплив на бухгалтерський облік. Дослідники зазначають, що здатність штучного інтелекту виявляти закономірності у великих масивах бухгалтерських даних може сприяти прийняттю рішень компаніями, водночас надаючи цінну інформацію зацікавленим сторонам, які здійснюють фінансовий аналіз [4].

Отже, у сучасному бухгалтерському обліку цифрові технології відіграють ключову роль, забезпечуючи автоматизацію, точність та ефективність управлінських процесів. Використання облікових систем, електронного документообігу, аналітичних інструментів і систем управління базами даних значно підвищує якість збору, обробки та аналізу інформації, що сприяє кращому прийняттю рішень і конкурентоспроможності компанії на ринку. Інтеграція різних цифрових рішень дозволяє оптимізувати роботу, скоротити витрати та мінімізувати ризики, що робить цифровізацію невід'ємною частиною сучасного бухгалтерського обліку.

Література

1. Довбуш А. В., Белова І. М. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах цифровізації економіки. *Інноваційна економіка*. 2023. Вип. 2 (94). – С. 176–181.
2. Жиглей І. В., Лайчук С. М., Поліщук, І. Р. Використання інформаційних технологій у бухгалтерському обліку. *Економіка, управління та адміністрування*. 2024. Вип. 1 (107). – С. 95–102.
3. Онешко С. В., Дроздова О. Г., Іванова Н. А. Щодо зростання інформаційного потенціалу цифрового економічного простору: модернізація бухгалтерського обліку та аудиту в Україні. *Академічні візії*. 2023. Вип. 21. URL: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8143112>
4. Павлова Г. Є., Приходько І. П., Юрченко С. В. Оцифровізація бухгалтерського обліку для потреб сучасного бізнесу. *Ефективна економіка*. 2024. № 5. URL: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.5.7>